

Beskæftigelsesministerens besvarelse af spørgsmål nr. 10 af 16. november 2005 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg (L 14 – bilag 13).

Spørgsmål nr. 10:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 16. november 2005 fra Metal København, jf. L 14 – bilag 13.

November 2005

J.nr: 20050008061/201-0010

Svar:

I henvendelsen anfører Metal København bl.a.

1. At det langt fra er i alle arbejdsskadesager, at arbejdsgiverne bliver idømt en bøde for overtrædelse af arbejdsmiljøloven.
2. At arbejdsgiverne reelt har tid til at føre tilsyn med arbejdet.
3. At mange arbejdsgivere ikke overholder gammelkendt lovgivning og er helt eller delvis ligeglade med arbejdsmiljø.
4. At lovforslaget vil kunne medføre, at samarbejdet på virksomhederne lider skade.
5. At lovforslaget vil have erstatningsmæssige konsekvenser.

Ad 1) Straffesagerne på arbejdsmiljøområdet vedrører i praksis alene konstaterede grove overtrædelser af klare og velkendte regler, hvor overtrædelsen indebærer en konkret sikkerheds- og sundhedsfare. Der vil derfor være væsentligt flere arbejdsskader end straffesager om året.

Ad 2) Lovforslaget indebærer, at arbejdsgivere, som gør alt for at sikre fuldt forsvarlige arbejdsmiljøforhold på arbejdspladsen, ikke bliver straffet, når det alene er de ansatte, der overtræder arbejdsmiljøreglerne. En af forudsætningerne herfor er, at arbejdsgiveren har ført effektivt tilsyn med arbejdet.

En arbejdsgiver vil derfor ikke efter de nye regler kunne undskylde sig med, at vedkommende ikke havde tid til at føre tilsyn, hvis pågældende vil påberåbe sig de nye straffrihedsbestemmelser.

Ad 3) Det er desværre også mit indtryk, at der findes arbejdsgivere, der hverken kan eller vil sikre et godt arbejdsmiljø. Det er derfor, at Arbejdstilsynet har forskellige sanktionsmuligheder, som kan bruges over for arbejdsgivere, som ikke lever op til deres forpligtigelser efter arbejdsmiljøloven.

Regeringen finder det imidlertid ikke rimeligt at mistænkeliggøre og straffe alle arbejdsgivere uden skelen til skyld, blot fordi der findes nogle brodne

kar. En sådan fremgangsmåde virker snarere demotiverende på det store flertal af arbejdsgivere, som opfylder deres pligter.

Det er derfor, at de nye regler sikrer, at de arbejdsgivere, som tager deres arbejdsmiljøarbejde seriøst og formår at leve op til deres forpligtelser i loven, ikke skal straffes for de ansattes overtrædelser.

Ad 4) Arbejdsgiveren er den hovedansvarlige for, at arbejdet bliver udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. De ansatte er dog også forpligtede efter arbejdsmiljøloven til at medvirke til, at arbejdsforholdene er fuldt forsvarlige inden for deres arbejdsområde.

Jeg har tillid til, at de nye regler kan være med til at motivere både ansatte og arbejdsgivere til at opfylde deres pligter efter arbejdsmiljøloven, således at arbejdsmiljøforholdene på arbejdspladserne forbedres.

I forhold til de 2 eksempler som Metal København nævner, vil jeg godt slå fast, at lovforslaget ikke ændrer ved arbejdsgiverens ledelsesret. Det er fortsat arbejdsgiveren, der har ansvaret for, at arbejdsmiljøforholdene er i orden, og at de ansatte ikke udsættes for fare.

En lønmodtager, der føler sig udsat for fare ved farligt arbejde, kan - uden repressalier - vægre sig mod sådant farligt arbejde. Dette følger af den almindeligt anerkendte standsningsret, der gælder som en arbejdsretlig grundsætning, om hensynet til lønmodtagerens "liv, ære og velfærd". Dette ændrer lovforslaget ikke ved.

Ad 5) Lovforslaget ændrer ikke på tilskadekomnes muligheder for at opnå erstatning efter arbejdsskadesikringsloven.

I dag kan en erstatning nedsættes eller bortfalde, hvis tilskadekomne forsætligt eller ved retsstridig handling eller unkladelse har fremkaldt eller væsentligt bidraget til arbejdsskadens indtræden.

Bestemmelsen forudsætter således en **forsætlig** handling eller unkladelse eller en **retsstridig** handling eller unkladelse. Det indebærer, at erstatningen ikke kan nedsættes ved *hændelige* skader eller ved skader, der opstår som følge af "uagtsom" adfærd.

Det er efter arbejdsskadesikringslovens bevisregler Arbejdsskadestyrelsen, der skal bevise, at en skade er indtruffet på grund af den forsætlige eller retsstridige handling. Denne bevisbyrde er i praksis vanskelig at løfte.

Som eksempel på, hvornår nedsættelsesreglen er anvendt i nyere tid, kan nævnes chauffører, der kører i spirituspåvirket tilstand og som følge heraf kommer ud for skader. Ved disse ulykker ligger der politirapporter (spiritusprøver), der kan hjælpe ved bevisbedømmelsen med henblik på en eventuel nedsættelse.

Indførelsen af en begrænsning af arbejdsgiverens strafansvar i visse situationer (lovforslagets § 1, nr. 9 (forslaget til ny § 83, stk. 3, i arbejds-

miljøloven)) vil ikke ændre på mulighederne for at få arbejdsskadeerstatning i forhold til i dag.

Specielt med hensyn til eksempel 2 i henvendelsen fra Dansk Metal kan det oplyses, at den manglende anvendelse af sikkerhedssko **ikke** efter den nuværende praksis vil føre til nedsættelse af erstatningen efter arbejdsskadesikringsloven.

Det bemærkes for en godordens skyld, at Dansk Metal synes at være af den opfattelse, at arbejdsulykkesforsikringsselskaberne (og i den forbindelse tillige Arbejdsmarkedets Erhvervssygdømsikring) træffer afgørelse om erstatning i arbejdsskadesager. Det er ikke tilfældet. Arbejdsskadesikringsloven administreres på dette punkt af Arbejdsskadestyrelsen. Arbejdsskadestyrelsens afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen.